

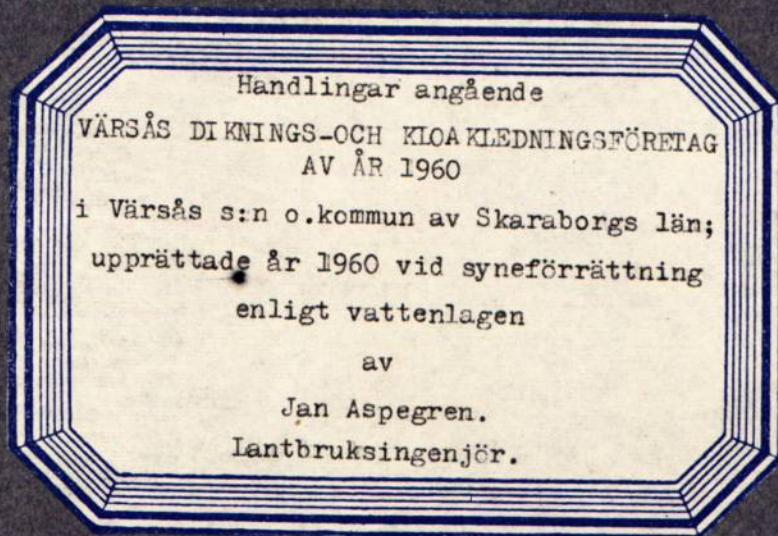

Akt nr:

R-F4b-LS262/60

AU\$R-F4b-LS262/60

den 13 JAN 1961 till
VÄSTERBYGDENS
VATTENDOMSTOL

262

262

262-2

RAPPORT över verkställd besiktning avsyning			
Företagets namn			
"Värsås diknings- och kloakledningsföretag av år 1960"			
Socken		Län	
Värsås		Skaraborg	
Ordf. i styrelsen - ~~Föreläsare~~ - ~~Endast för~~			
Kommunalkamrer Ernst Nilsson, Kommunalkontoret, Värsås			
Statligt stöd bev. av lbrstn den	Bidrag till utförandet, kr	Bidrag till rensning, kr	Lån, kr
Statligt stöd bev. av lbrnämnden den	Bidrag till utförandet, kr		
16/5 1961	3900:-		
Arbets tid jml. V. L. 10:62	Förlängning jml. V. L. 7:58	Kontrakterad arbetstid	Kontrakterad arbetstid förlängd till
31/12 1966	--	1/10 1964	----
Nu tillstyrkes till utbetalning	av bidrag till utförandet, kr	av bidrag till rensning, kr	av lån, kr
	3900:-		
~~XXXXXX~~ verkställd den		~~XXXXXX~~ verkställd av	
Avsyning 29/9 1961.		Avsyning e.o. assistent Bertil Franssohn.	

Vid avsyningen har befunnits att företaget var utfört enligt den fastställda arbetsplanen, varför företaget härmed godkännes.

Skara den 2 oktober 1961.

I tjänsten:

.....*E. Lippert*.....

Jaak Lippert

E.o.lantbruksingenjör

Handlingar angående
VÄRSÅS DIKNINGS- OCH KLOAKLEDNINGSFÖRETAG
AV ÅR 1960

i Vårsås s:n o.kommun av Skaraborgs län;
upprättade år 1960 vid syneförrättning
enligt vattenlagen

av

Jan Aspegren.
Lantbruksingenjör.

Innehållsförteckning.

		sid.
Syneförrättningsprotokoll		1-
Ansökan med förordnande	bil. A	9--
Kallelse med avsändningslista	" B ¹	11-
Kungörelse i kyrkan	" B ²	13-
" " tidning	" B ³	15-
Förteckning	" B ⁴	17-
Utdrag ur protokoll hållet vid sammanträde med Värsås Kommunalfullmäktige	" C	19-
Skrivelse till Statens Vatteninspektion 24/8 1960	" D ¹	21-
Skrivelse från Kungl. Fiskeristyrelsen till Värsås kommun	" D ²	23-
Skrivelse till Statens Vatteninspektion 25/10 1960	" D ³	25-
Svar från Statens Vatteninspektion 18/11 1960	" D ⁴	27-
Sammanställning av analysresultaten för punkterna 3-5 vid avloppsreningsverket i Värsås		29-
Sammanställning av recipientundersökningar i Djuran utförda genom Tidans Vattenvårdsförbund		31-
Kartskiss över recipienten		33-
Preliminärt förslag till anvisningar för skötsel av emscherbrunnar och slamavskiljare		35-
Jordersättningslängd		39-
Kostnadsförslag		41-
Arbetsbeskrivning		43-
Värderingslängd		45-
Kostnadsfördelningslängd		49-
Översiktskarta		52
Utlåtande		53-
Värsås reningsanläggning, revisionsritning R 3101-1		63-
Blad 1 samt del av blad 2 till Djurans vattenavled- ningsföretag av år 1955		65-
Typritningar		69-74.

Till förslaget hör 1 plankarta och 1 profilritning.

PROTOKOLL fört vid sammanträde för laga
syneförrättning för såväl torrläggning av mark
tillhörande Månstorp, Ödegärdet och Skattegården
som avledande av kloakvatten från Vårsås renings-
verk i Vårsås socken, Skaraborgs län.

Den 30 augusti 1960.

Sedan undertecknad lantbruksingenjör på därom gjord ansökan blivit av läns-
styrelsen i Skaraborgs län förordnad se bil. A
att i laga ordning verkställa denna förrättning hade sammanträde utsatts att
hållas kl. 10.00 ovannämnda dag i Vårsås kommunalhus. Sakägarna hade per brev
underrättats om sammanträdet se bil. B¹.

För att såsom gode män biträda vid förrättningen hade förrättningsmannen
kallat lantbrukarna Artur Engelbrektsson, Kyrkebråten, Vårsås och Gustav Karlsson,
Karstorp, Skövde.

Vid sammanträdet antecknades sakägarna på följande sätt:

Simon Svensson		närvarande
	Månstorp 1:3	
Erik Andersson		närvarande
	Ödegärdet 1:3	
Olof Andersson		närvarande
	Ödegärdet 1:4-5	
Arne Wahlstrand		närvarande
	Vårsås Skattegården 5:4	
Vårsås kommun		närvarande
genom byggnadsnämndens ordförande Carl Johansson enl. fullmakt		<u>se bil. C</u>
Kommunalkamrer Ernst Nilsson		närvarande
Distriktsingenjören för vatten och avlopp i Skaraborgs län		
S. Å. Svensson		närvarande
Förste provinsialläkaren i Skaraborgs län Sigfrid Jonsson		närvarande
Hälsovårdsnämnden i Vårsås kommun		närvarande
genom ordföranden Per Axel Johansson		

Statens Vatteninspektion

frånvarande

Djurans vattenavledningsföretag av år 1955
genom ordföranden Erik-Allan Svalmark.

närvarande

§ 1.

Ansökan om förrättningen samt länsstyrelsens i anledning härav utfärdade förordnande upplästes.

§ 2.

Jäv anmäldes ej mot förrättningsmannen eller biträdande synemännen, vilka senare förklarade sig ha avlagt föreskriven godemansed.

§ 3.

Något laga hinder mot förrättningen eller det ifrågasatta företaget prövades ej förefinnas. Hävden genomgicks och lämnades utan erinran.

§ 4.

Meddelade förrättningsmannen att han enligt bestämmelserna i vattenlagen avsånt avskrift av ansökningshandlingarna jämte kungörelsen till Statens Vatteninspektion, Drottningholm.

se bil. D¹

Kungl. Fiskeristyrelsens tillsynsavdelning har tidigare till kommunen avgivit yttrande över reningsanläggningen

se bil. D²

§ 5.

Förrättningsmannen redogjorde för vattenlagens bestämmelser avseende företag för såväl avledande av kloakvatten som torrläggning av mark.

I samråd med sökandena till förrättningen hade förrättningsmannen verkställt fältundersökningar för avdikningsplanens upprättande. Ett preliminärt förslag förelades sakägarna.

§ 6.

Efter sålunda lämnad redogörelse förklarades ordet fritt, varvid antecknades: Distriktsingenjören S. Å. Svensson meddelade att reningsverket, vilket varit i funktion sedan 1956, numera fungerade tillfredsställande trots att mejeriet alltså jämt var anslutet. Det hade dock förekommit utsläpp av vassle, men hade de undersökningar av reningseffekten, som skett sedan 1958 i samråd mellan Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avloppsbyrå och vatteninspektionen utvisat tillfredsställande rening sedan vassleutsläppen upphört. Reningsverket är emellertid ej dimensionerat för mejeriet, då detsamma avses nedläggas. Han utlovade att sända en sammanställning av undersökningsresultaten till förrättningsmannen.

Förste provinsialläkaren och distriktsingenjören påpekade att vattnet i öppna diket var olämpligt som dricksvatten för kreatur och att stängsel bör uppsättas till skydd mot det öppna avloppet invid utsläppet.

Simon Svensson förklarade att han var införstådd med att stängsel måste uppsättas mot diket och Djuran ned till bron. Utföres stängslet med underhållsfritt material var han villig att underhålla detsamma på sin mark.

Kamrer Nilsson framhöll att kloakvattnet från reningsverket visserligen hade stor del i Djurans förorening men belastades densamma även av utsläpp från andra fastigheter, lantbruken m.fl.

Carl Johansson underströk att andra fastigheter utom verksamhetsområdet utsläppte kloakvatten samt önskade att dessa fick delta i företaget. Beträffande stängsel föreslog han att resp. markägare lämnades ersättning för framtida underhållet sedan kommunen uppfört detsamma.

Distriktsingenjören underströk nödvändigheten av att kommunen tillser att alla fastigheter inom va-anläggningens avsedda verksamhetsområde snarast påkopplas densamma för sina avlopp.

E.-A. Svalmark påpekade att vattenståndsförhållandena i Djuran försämrats under senare år speciellt sedan det ovanförliggande dikningsföretaget utförts.

§ 7.

Sökandena, representerande ~~med~~ torrlägningsintresset, yrkade att företaget utfördes på föreslaget sätt så att deras berörda marker därigenom på ändamålsenligt sätt må kunna torrläggas och brukas.

Värsås kommun, vilken även sökt förrättningen, yrkade såsom huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen, prövning i frågan om deras delaktighet i avloppsledningen samt under vilka villkor kloakvattnet från reningsverket må utsläppas. Kommunen yrkade även att frågan om framtida underhållsskyldigheten av den bef. ledningen ^{från} A 2 till brunnen omedelbart nedströms reningsdammen upptogs i detta sammanhang i vilket yrkande även Arne Wahlstrand deltog.

§ 8.

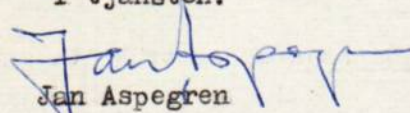
Meddelade förrättningsmannen att synemännen avsåg att omedelbart efter sammanträdet företaga synegång av berörda marker och anläggningar.

§ 9.

Avslutades sammanträdet.

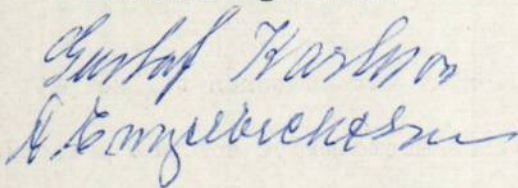
Ort och dag som ovan.

I tjänsten:

Jan Aspegren

Lantbruksingenjör.

Biträdande gode män:

Den 25 november 1960.

Denna dag inställde sig åter undertecknade synemän kl. 10.00 i kommunalhuset Värsås, för fortsatt handläggning av förrättningen.

Sammanträdet hade även tillkännagivits genom kungörelse anslagen i Värsås församling den 6 november 1960

se bil. B²

samt införd i Skaraborgs Läns Annonsblad tisdagen den 1 november 1960

se bil. B³

varjämte kända sakägare genom avdrag av kungörelsen i öppna brev erhållit under rättelse om tid och plats för sammanträdet

se bil. B⁴

Sakägarna antecknades på följande sätt:

Simon Svensson

närvarande

Månstorp 1:3

Erik Andersson

närvarande

Ödegärdet 1:3

Olof Andersson

närvarande

Ödegärdet 1:4-5

Arne Wahlstrand

närvarande

Värsås Skattegården 5:4

Carl Jonsson

Värsås Sörgården 4:6

närvarande

Månstorp 1:5

Västerängen 1:1

Värsås Stommen 1:1

Oskar Kraft

Kivenäbben 1:8

frånvarande

Kivenäbben 1:7

Håkan Jonsson

frånvarande

Kivenäbben 1:3

Nils Johansson

närvarande

genom sonen David Johansson

Djurström 1:5

Linus Petterssons sterbhus

frånvarande

Djurström 1:4

Edla Sofia Pettersson

frånvarande

Djurström 1:3

Lars Larsson

närvarande

Månstorp 1:2

Christer Lind

frånvarande

Bruntorp Ågården 1:1

Mellangården 2:1

Västergården 3:1

E. V. Malms dödsbo

frånvarande

Djurström 1:2

Djurans vattenavledningsföretag av år 1955

närvarande

genom ordföranden Erik-Allan Svalmark och Per Källner

Värsås kommun

närvarande

genom byggnadsnämndens ordförande Carl Johansson enl. fullmakt
och kommunalkamrer Ernst Nilssonse bil. C

Hälsovårdsnämnden i Värsås kommun

frånvarande

Förste provinsialläkaren i Skaraborgs län

frånvarande

Distriktsingenjören för vatten- och avlopp i Skaraborgs län

närvarande

genom ingenjör Stig Tovoté

Statens Vatteninspektion

frånvarande.

§ 10.

Upplästes protokoll från föregående sammanträde, vilket lämnades utan erinran.

§ 11.

Förrättningsmannen hade översänt förslaget till Statens Vatteninspektion se bil. D³,
varvid inspektionen meddelat, att den ej emotsätter sig att företaget kommer till stånd
under förutsättning att lämpliga åtgärder vidtages, om olägenheter skulle uppkomma i
samband med avloppsvattnets behandling och utledande i recipienten se bil. D⁴.

Ing. Tovoté meddelade att Skövde Andelsmejeri beslutat att nedlägga driften vid
Värsås Mejeri år 1961.

§ 12.

Förelades det slutligen upprättade förslaget med tillhörande handlingar och
ritningar.

§ 13.

Förklarade sakägarna att de ej hade några erinringar mot det upprättade förslaget.

§ 14.

Upplästes synemännens utlåtande och lämnades besvärshänvisning, varvid meddelades att talan mot förrättningen finge inom sextio dagar därefter anföras till Västerbygdens vattendomstol, Vänersborg.

§ 15.

Beslutade sakägarna välja styrelse för företaget, varvid utsågs:

Till ordförande	kamrer Ernst Nilsson,	Värsås
"	ledamöter lantbrukare Arne Wahlstrand, Skattegården,	" tillika kassör
	och " Simon Svensson, Månstorp,	"
"	styrelsesuppleant lantbrukare Olof Andersson, Ödegärdet,	Värsås
Till revisorer valdes	" Erik Andersson,	" "
	och " Carl Johansson, Storslätten,	"
"	revisorsupplant handlanden Jonas Andrén,	" .

§ 16.

Till aktförvarare att förvara till företaget hörande handlingar och ritningar utsågs företagets ordförande.

§ 17.

Meddelade förrättningsmannen gällande bestämmelser avseende statsbidrag till företag av detta slag samt lånemöjligheter.

Företagets ordförande erhöll i uppdrag och befullmäktigades:

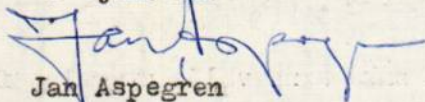
att om statsmedel beviljas å företagets vägnar underteckna de kontrakt och förbindelser, som för statsmedlens lyftande kunde erfordras,
 tillsammans med kassören/
 att utkvittera och för företagets räkning disponera ifrågavarande statsmedel,
 att i mån av behov under arbetenas förtgång i bank eller annan inrättning upptaga lån intill ett belopp av 20.000:-- kronor och ägde ordföranden befogenhet att för företagets räkning underteckna erforderliga handlingar.

§ 18.

Upplästes dagens protokoll vilket lämnades utan erinran, varefter förrättningen förklarades avslutad.

Ort och dag som ovan.

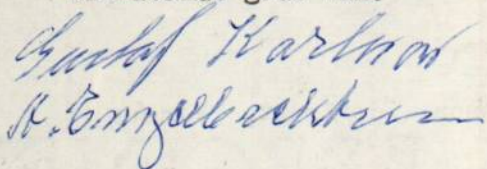
I tjänsten:

Jan Aspegren

Lantbruksingenjör

Biträdande gode män:

SKARABORGS LÄNS
LANDSKANSLI
2 APR 1959
III/2 6 59

LANTBRUKSNÄMNDEN
I SKARABORGS LÄN
15. JAN. 1959
Diarie Nr. 79 12

9. Nr 1227.

Bil. A

Insändes till vederbörande lantbruksnämnd.

LANTBRUKSNÄMNDEN
I SKARABORGS LÄN
- 3 APR 1959
Diarie Nr LI 54

Till Länsstyrelsen i Skaraborgs län.

Härmed anhålles om förordnande för behörig förrättningsman att handlägga synförrättning enligt 10 kap. vattenlagen för torrläggning av mig tillhörig mark inom Värö socken(-nar) av Skaraborgs län.

Förrättningen avser fördjupning och igentäggning av öppet dike med en ca 1500 - för såväl utvinning av abotning - som brukning ditmed som mindre partier underhöll ditmed och med hänsyn till utlöper av kloakrör från Värö reningsverk (konst. frät)

Närmaste järnvägsstation J. gelotry
Meddelanden om förrättningen ställes till Kommunens Evert Nilsson, Värö tel Skerik 20110
titel, namn och fullständig adress samt telefon.

Värö den 13 januari 1959

Sökandes namn:

Fastighet:

Simon Svensson	för fastigheten	Månstorp 1.3
Erik Andersson	» »	Ödegården 1.5
Olof Andersson	» »	Ödegården 5/94
Emil Wanhman		Skattegården 5/94
Från Värö Kommun		
Carl Johansson		
Byggnadsnämnden		
Rd.		

Förutom nämnda, sökandena tillhöriga fastigheter, väntas nedanstående ägare och fastigheter bliva berörda av företaget.

Icke sökandes namn:

Fastighet:

ägare av fastigheten

» » »

» » »

Lantbruksnämnden får till förrättningsman föreslå:

Lantbruksingenjör Jan Aspegren

Skara

den 24 mars

19 59.

På Lantbrukspämndens vägnar:

Rolf Eliasson

Lars Kvarnemo

Förordnande.

Lantbruksingenjören Jan Aspegren, Skara, förordnas härmed att i laga ordning verkställa ifrågavarande förrättning; och införsäkras bevis om förordnandets emottagande.

Mariestad & landskansliet den 2 april 1959.

På länsstyrelsens vägnar:

J. Sunnerholm

Nils Karlberg

**LANTBRUKSINGENJÖREN
SKARABORGS LÄN**

Skaraborgsgatan 10

SKARA

Tel. 131 40 (växel)

Dnr

JA/JCK

Bil. B¹

K a l l e l s e .

Sedan undertecknad förordnats verkställa laga syneförrättning enligt
vattenlagen för såväl torrläggning av mark tillhörande Månstorp, Ödegårdet
och Skattegården som avledande av kloakvatten från Värås reningsverk i
Värås socken, Skaraborgs län, kommer sammanträde för utredning av hithörande
frågor att hållas i Värås kommunhus, tisdagen den 30 augusti 1960 kl. 10.00,
till vilket sammanträde ni härmed kallas för utförande av Eder talan.

Skara den 19 augusti 1960.

I tjänsten:

Jan Aspegren

Lantbruksingenjör.

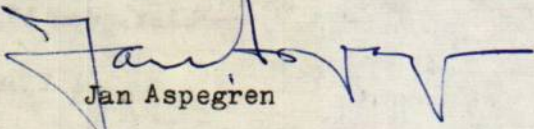
V. g. v.

Avsändningslista:

Simon Svensson,	Månstorp,	<u>Värsås</u>
Erik Andersson,	Ödegärdet,	"
Olof Andersson,	"	"
Arne Wahlstrand,	Skattegården,	"
Ordf. i Värsås byggnadsnämnd		
Carl Johansson,	Storslätten,	"
Distriktsingenjören för vatten och avlopp, Vägförvaltningen,		<u>Mariestad</u>
Förste provinsialläkaren Sigfrid Jonsson, Johannelund,		<u>Leksberg</u>
Hälsovårdsnämnden i Värsås kommun,		<u>Värsås</u>
Statens Vatteninspektion,		<u>Drottning-holm</u>
Skiftesgodemannen Artur Engelbrektsson, Kyrkebråten,		<u>Värsås</u>
" Gustav Karlsson, Karstorp, Brevlåda 7220,		<u>Skövde.</u>

Skara den 19 augusti 1960.

I tjänsten:

 Jan Aspegren

Lantbruksingenjör.

K U N G Ö R E L S E.

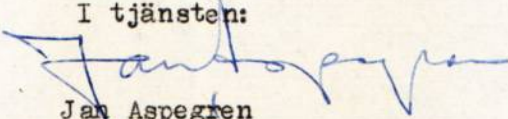
För fortsatt handläggning av syneförrättning enligt vattenlagen för såväl torrläggning av mark tillhörande Månstorp, Ödegärdet och Skattegården som avledande av kloakvatten från Värsås reningsverk i Värsås socken, Skaraborgs län, kommer sammanträde att hållas fredagen den 25 november 1960 kl. 10.00 i Värsås kommunalhus, då vederbörande sakägare har att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Företaget kan även komma att beröra Djurans vattenavledningsföretag av år 1955 samt fastigheterna invid Djuren från Djurström och upp till utloppet ca 80 m uppströms landsvägsbron för allm. väg 194 Värsås-Hjc.

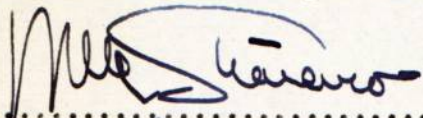
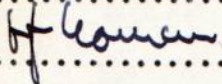
Vid sammanträdet kommer val av styrelse för företaget att ske.

Skara den 28 oktober 1960.

I tjänsten:

Jan Aspegren
Lantbruksingenjör.

Att förestående kungörelse blivit anslagen i laga ordning i Värsås församling
den 6 nov. 1960, betygas:

.....

.....

Skaraborgs Läns Annonsblad torsdagen den 1 nov. 1960

Kungörelse

För fortsatt handläggning av syneförrättning enligt vattenlagen för såväl torrläggning av mark tillhörande Månstorp, Ödegårdet och Skattegården som avledande av kloakvatten från Vårsås reningsverk i Vårsås socken, Skaraborgs län, kommer sammanträde att hållas fredagen den 25 november 1960 kl. 10.00 i Vårsås kommunalhus, då vederbörande sakägare har att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Företaget kan även komma att beröra Djurans vattenavledningsföretag av år 1955 samt fastigheterna invid Djuran från Djurström och upp till utloppet c:a 80 m. uppströms landsvägsbron för allm. väg 194 Vårsås—Hjo.

Vid sammanträdet kommer val av styrelse för företaget att ske.

Skara den 28 oktober 1960.

I tjänsten:

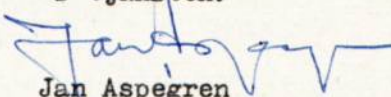
Jan Aspegren
Lantbruksingenjör

Ang. fortsatt sammanträde fredagen den 25 november 1960 kl. 10.00 i Vårsås kommunalhus har avdrag av kungörelse sänts till följande:

Simon Svensson,	Månstorp,	<u>Vårsås</u>
Erik Andersson,	Ödegärdet,	"
Olof Andersson,	"	"
Arne Wahlstrand,	Skattegården,	"
Carl Jonsson,	Kivenäbben,	"
Oskar Kraft,	"	"
Håkan Jonsson,	Lindgården,	"
Nils Johansson,	Bohus,	"
Linus Petterssons sterbhus,	Djurström,	"
Fr. Edla Sofia Pettersson,	"	"
Robert Larssons sterbhus,	Månstorp,	"
Ordf. i "Djurans vf 1955"		
Erik A. Svalmark,	Lilla Vårsås,	"
Ordf. i Vårsås byggnadsnämnd		
Carl Johansson,	Storslätten,	"
Hälsovårdsnämnden i Vårsås kommun,		"
Godsägare Christer Lind,	Bruntorps Säteri,	<u>Korsberga</u>
E. V. Malms dödsbo		
c/o Advokat Gösta Mellander,		<u>Skövde</u>
Förste provinsialläkaren i Skaraborgs län,		<u>Mariestad</u>
Distriktsingenjören för vatten och avlopp, Vägförvaltningen,		"
Statens Vatteninspektion,		<u>Drottningholm</u>
Skiftesgodemannen Artur Engelbrektsson, Kyrkebråten,		<u>Vårsås</u>
" Gustav Karlsson, Karstorp, brevlåda 7220,		<u>Skövde.</u>

Skara den 8 november 1960.

I tjänsten:

Jan Aspegren
Lantbruksingenjör.

Utdrag ur protokoll hållet vid sammanträde med
Värsås Kommunalfullmäktige i Kommunhuset den 19/1 1959,
kl. 18.00.

Närvarande: Se bifogad närvarolista.

LANTBRUKSNÄMNDEN
ISKARADORSGLÄN
- 3. FEB. 1959
Diarie Nr. _____

§ 1.

Fungerande ordf. Sven Svensson hälsade fullmäktigeledamöterna och vände sig särskilt till de nya ledamöterna, samt förklarade sammanträdet öppnat.

§ 2.

Sammanträdet förklarades i laga ordning kungjort.

§ 3.

Att jämte dagens ordf. justera protokollet utsågs hrr.
Henrik Carlsson och Tage Wahlstrand.

Justeringsdag: 29/1 1959.

§ 9.

Beträffande iordningsställande av diket från reningsverket i Värsås till Djuran föreslår kommunalnämnden att kommunen gemensamt med berörda markägare ställer sig som sökande för laga syneför-
rättning samt uppdrager åt byggnadsnämndens ordf. Carl. Johansson, Storslätten, Värsås, att underteckna erforderliga handlingar samt att föra kommunens talan i denna fråga.

Fullmäktige beslutade i enlighet med kommunalnämndens förslag.

Justeras:

Dag som ovan

Sven Svensson
Ordf.

Ernst Nilsson

Justeringsmän:

Henrik Carlsson

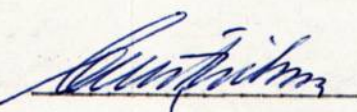
Tage Wahlstrand

Kungörelse om protokollsjustering anslagen den 29/1 1959.

Ernst Nilsson

Kommunalkamrer.

Rätt utdraget intyga:

Ernst Nilsson

21-

LANTBRUKSINGENJÖREN
SKARABORGS LÄN

Bil. D¹

Skaraborgsgatan 10

SKARA

Tel. 131 40 (växel)

Dnr Fnr 2227.

JA/PAA

Till

Statens Vatteninspektion

DROTTNINGHOLM.

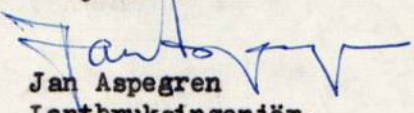
Betr. avlopp från Värsås reningsverk, Värsås kommun, Skaraborgs län.

Sedan undertecknad av länsstyrelsen i Skaraborgs län förordnats verkställa syneförrättning enligt vattenlagen för såväl torrläggning av mark som avledande av kloakvatten från Värsås reningsverk, får jag härmed jämlikt vattenlagen 10 kap. 44 § översända avskrift av ansökningshandlingarna jämte kallelse.

Fiskeristyrelsens tillsyningsavdelning har i skrivelse den 1 februari 1955, akt. nr 339:312, behandlat avloppsanläggningen i Värsås.

Det slutliga förslaget i denna förrättning kommer att i god tid före slutsammanträdet översändas till vatteninspektionen för yttrande. Skara den 24 augusti 1960.

I tjänsten:

Jan Aspegren
Lantbruksingenjör.

KUNGL. FISKERISTYRELSEN

Tillsynsavdelningen

DROTTNINGHOLM

Akt nr 339:312

Till Vårsås kommun,

V ä r s å s .

Ang. avloppsanläggning för Vårsås kyrkby, Vårsås kommun, Skaraborgs län.

Fiskeristyrelsen har den 18 december 1954 från Eder konsult, Allmänna Ingenjörskyrån, Göteborg, erhållit rörnätsplan, ritning AIB nr 3320-1A över befintliga och framtida ledningar samt ritningarna AIB nr 3320-19 t.o.m. 23 över under byggnad varande reningsanläggning, alla ritningarna avseende rubricerade anläggning. Med anledning härav får styrelsen meddela att ärendet för närvarande inte föranleder någon åtgärd från styrelsens sida.

Drottningholm den 1 februari 1955.

På Kungl. Fiskeristyrelsens vägnar:

Enligt uppdrag:

Bertil Stendahl

Laborator

Bestyrkt i tjänsten

[Handwritten signature]

25-

Bil. D³

LANTBRUKSINGENJÖREN
SKARABORGS LÄN

Skaraborgsgatan 10

SKARA

Tel. 131 40 (växel)

Dnr

JA/JCK

Till

Statens Vatteninspektion,

Drottningholm.

Ang. avlopp från Väsås reningsverk, Väsås kommun.

Undertecknad har, såsom framhållits i min skrivelse till vatteninspektionen den 24 augusti 1960, förordnats verkställa syneförrättning enligt vattenlagen för såväl torrläggning av mark som avledande av kloakvatten från Väsås reningsverk. Både berörda markägare och kommunen är sökande till förrättningen. Markägarna avser genom fördjupning och rörläggning av utloppsdiket skapa bättre torrläggnings- och bruksbetingelser för sin jord samt avser kommunen dels undanröja de olägenheter kloakutsläppet innebär för ifrågavarande avloppssträcka och dels erhålla provning av under vilka villkor kloakvattenutsläppet får ske.

Företagets läge framgår av bifogad översiktskarta, där det markerats med röd linje, varefter recipienten markerats med blå linje. Dessutom bifogas ett avdrag av förslagsritningen, varpå inlagts föreslagna dikes- och rörledningssträckor.

Befintliga anläggningar.

Kloakvattnet från Väsås kyrkby genomgår f.n. en allmän avloppsanläggning, varvid det underkastas högradig behandling genom avslamning och biologisk damm. Anläggningen har dimensionerats för en anslutning av max. 300 personer. Kommunen har tidigare redovisat anläggningen för Fiskeristyrelsens tillsynsavdelning, varvid denna avgav yttrande den 1 februari 1955 att "ärendet för närvarande inte förleder någon åtgärd från styrelsens sida".

Av den bifogade sammanställningen över analysresultaten från de vattenundersökningar av vattnet från dammen samt i recipienten, vilka skett i samarbete mellan Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avloppsbyrå och Vatteninspektionen, framgår kloakvattenutsläppets karaktär. Den anslutna folkmängden var exempelvis den

5 mars 1959 110 personer jämte 125 skolelever. ~~Den är projekterad för en avslutning av 300 personer.~~ F.n. sker även utsläpp av skölj- och diskvatten jämte mjölkspill från mejeriet till en uppskattad mängd av $25 \text{ m}^3/\text{d}$ eller max. $35 \text{ m}^3/\text{d}$. Man planerar dock att inom en snar framtid nedlägga mejeriet. Slutligen bör framhållas att det höga värdet på BS₅ den 4 september 1956 berodde på utsläpp av vassla.

Föreslagna anläggningar.

I anledning av sökandenas yrkande föreslås heltäckt ledning A1 - A2 till befintligt utsläpp vid A2. Sträckan A - A1 (133 m) utföres såsom öppet dike. Stängsel föreslås å avloppets ömse sidor på sträckan från landsvägsbron - A samt A - A1.

Recipienten.

Följande karakteristiska värden har uppskattats för recipienten i följande punkter (se översiktskartan):

		1	2	3	4
		(A1)	(A)		
Nederbördsområde,	ha	165	2800	3200	3600
Högsta högvattenföring,	m^3/s	0,5	7	8	9
Normal	"	0,2	2,0	2,3	2,6
" medelvattenföring		0,03	0,20	0,23	0,26
" lågvattenföring		0,003	0,010	0,012	0,015
Lägsta	"	0	0	0	0,005.

Utlåtande i denna förrättning avses meddelas vid sammanträde med ~~sakligarna~~ i Vårsås kommunalhus fredagen den 25 november 1960 kl. 10.00, varför jag vor tacksam om vatteninspektionen i god tid dessförinnan avgav yttrande i ärendet.

Skara den 25 oktober 1960.

I tjänsten:

Jan Aspegren

Lantbruksingenjör.

STATENS VATTENINSPEKTION
DROTTNINGHOLM

Tel. Sthlm (010) 990464, 990474 (växel)

Akt R:31/601585

Lantbruksingenjör J. Aspegren

Skaraborgsgatan 10

S k a r a.

Ang. avlopp från Värsås reningsverk, Värsås kommun, Skaraborgs län.

Med anledning av från Eder den 25 oktober 1960 översända handlingar i ovannämnda ärende vill statens vatteninspektion anföra följande.

Utloppet från dammanläggningen avses att kulverteras c:a 1,4 km varefter ledningen mynnar i ett dike som i sin tur utmynnar i Djuran. Genom den långa sträckan i täckt ledning kan olägenheter befaras i såväl diket som även i Djuran, där utspädningen av avloppsvattnet blir mycket låg. Vatteninspektionen vill emellertid icke motsätta sig att företaget kommer till stånd under förutsättning att lämpliga åtgärder vidtagas om olägenheter skulle uppkomma i samband med avloppsvattnets behandling och utledande i recipienten.

Drottningholm den 18 november 1960.

Enligt uppdrag

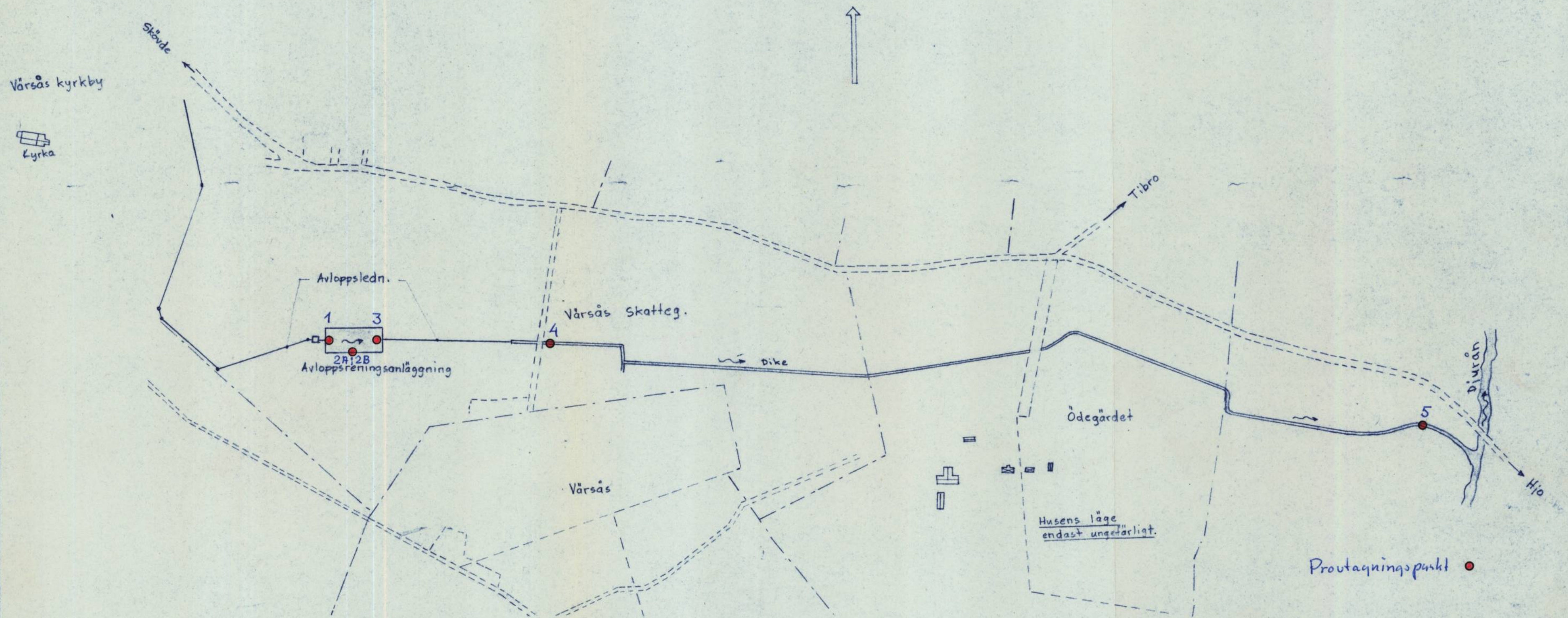
Bengt Rosenberg
Bengt Rosenberg

Kopia till: Distriktsingenjören i Skaraborgs län,

Sammanställning av analysresultaten för punkterna 3 - 5 vid avloppsreningsverket i Vårsås.

Prov- tag. punkt	Datum	Kl	Temp	pH	Avsätt- bara ämnen ml/l	Total- kväve N mg/l	Ammo- nium NH ₄ mg/l	Nitrit NO ₂ mg/l	Nitrat NO ₃ mg/l	Fosfat PO ₄ mg/l	Permangan- förbr. KMnO ₄ mg/l	Biokem. syre- förbr. BS ₅		Aktuell syrehalt O ₂ mg/l	Coli	
												ofiltr. mg/l	filtr. mg/l		37° antal/l	45° antal/l
Pkt 1	4.9.56	0740	11,0		0,1						110	97,2)		0,8		
" 3	"	0755	13,0		0,2						190	240,2)		0	3.000.000	500.000
" 3	"	0835	13,0		0,3						190	270		0	5.000.000	200.000
" 4	"	-	-		-						-	-		-	-	-
" 5	"	-	-		-						-	-		-	-	-
Pkt 1	5.3.59	0700- ¹⁾	4,5	7,1	-	-	-	-	-	-	-	69	-	4,7	90.000.000	-
" 3	"	0900	3,0	7,1	-	7,0	7,0	< 0,01	< 2	3,2	-	20,0	1,6	0	200	-
" 4	"	0845	3,2	-	-	-	-	-	-	-	-	9,6	-	6,5	-	-
" 5	"	1020	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	3,6	-	8,8	-	-
Pkt 1	23.6.59	0700 ¹⁾	13,0	7,1	-	-	-	-	-	-	-	91,0	-	6,9	-	-
" 3	"	0900	16,5	9,7	-	11,0	0,2	0,01	2	7,3	-	39,0	13,0	17,3	50.000	1.500
" 4	"	1030	16,5	-	-	-	-	-	-	-	-	28,0	-	11,3	-	-
" 5	"	1050	13,5	-	-	-	-	-	-	-	-	7,7	-	3,9	-	-
Pkt 1	17.12.59	0700	7,0	7,1	-	-	-	-	-	-	-	28,0	-	4,4	-	-
" 3	"	0850	1,0	7,0	-	16,0	12,6	< 0,01	< 2	9,1	-	41,0	32,0	0	> 15.000.000	200.000
" 4	"	1030	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	42,0	-	1,0	-	-
" 5	"	1045	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	14,0	-	3,4	-	-
Pkt 1	11.7.60	0700 ¹⁾	11,4	6,7	-	-	-	-	-	-	-	99,0	-	3,5	-	-
" 3	"	0900	13,1	7,6	-	13,0	2,9	0,36	4	10,5	-	13,0	5	1,6	200.000	9.000
" 4	"	1030	12,9	-	-	-	-	-	-	-	-	10,0	-	0,8	-	-
" 5	"	1050	11,6	-	-	-	-	-	-	-	-	2,9	-	4,4	-	-

1) blandprov 2) utsläpp av vassla

R-F46-LS262/60 (urp1)

Vårsås kyrkby.

Kartskiss över recipienten
för avloppsvatten från kyrkbyn.

Mariestad den 17.1.58.

DISTRIKTSINGENJÖREN.

för vatten och avlopp
i Skaraborgs län

I Skaraborgs län

Verantwortung

Preliminärt förslag till anvisningarför skötsel av emscherbrunnar och slamavskiljare.

Användes beträffande Vårsås-anläggningen i tillämpliga delar.

A. EmscherbrunnAllmän beskrivning:

Emscherbrunnen består av avsättningsbassäng med underliggande rötkammare. När avloppsvattnet passerar avsättningsbassängen sjunker de avsättningsbara partiklarna ned i den underliggande rötkammaren genom den slits, som avgränsar de båda utrymmena. De flytande föroreningarna förhindras genom en skärm att medfölja avloppsvattnet ut i recipienten. I rötkammaren sönderdelas de organiska beståndsdelarna under inverkan av bakterier och man erhåller moget slam och rötgas. Det mogna slammet är i allmänhet brunsvart och luktfritt eller har svag tjärliknande lukt. Genom slitsens utformning hindras gasen att tränga upp i avsättningsbassängen. Gasen avledes ut i luften.

Igångsättning:

För att redan från början skapa bättre möjligheter för en alkalisk rötning, vilket är en av förutsättningarna för att röttningsprocessen skall få ett riktigt förlopp, tillsättes, när anläggningen köres igång, släckt kalk (c:a 0,3 kg per m³ rötkammarvolym). Kalken utröres noga i vatten till en välling före tillsättandet. Vällingen hålles i brunnen under omröring. Efter en månad tillsättes ytterligare kalk successivt under 10 dagar (c:a 1 kg per m³ rötkammarvolym). Efter ungefär 4 månader beräknas rötningen vara igång. Före denna tid bör slamtömning ej ske.

Skötsel. Minst en gång per vecka böra följande åtgärder vidtagas

1. Rengöring av
 - a) fördelningsanordningarna vid inloppet,
 - b) skumskärmarna,
 - c) skibordet,
 - d) utloppsrännan, (renset får ej tillföras det utgående avloppsvattnet)
 - e) sedimenteringsbassängens väggar och lutande bottenytter, (borttagande av fettränder bör ägnas särskild uppmärksamhet)
 - f) slitsöppningen mellan sedimenteringsbassäng och rötkammare.
2. Behandling av flytslammet i
 - a) sedimenteringsbassängen. Flytslammet skrapas upp i flytslamfickan eller tas upp i lämpligt kärl. Härvid tillses att inga delar av slammet följer med ut genom utloppsledningen.
 - b) gasschakten. Slammet nedstötes. Det som ej sjunker tas upp i slutna kärl.
3. Allmän renhållning av emscherbrunnen jämte området kring densamma. (Spolning och borstning av golv och landgångar)

4. Rensning och spolning av nedstigningsbrunnar och ledningar inom re-
ningsverksområdet.
5. Undersökning av funktionen hos mekaniska anordningar.
6. Inspektion av recipienten vid avloppsutsläppet. Upprensning av flytan-
de och avsatta föroreningar.
7. Journalföring. I driftsjournalen göres anteckningar om anläggningens
funktion, driftsstörningar, utförda reparationer, provtagningar m.m.

Vid inspektion och skötsel skall försiktighet iakttas, enär giftiga och
lättantändliga gaser kan utvecklas i emscherbrunnen.

Provtagning:

Viss undersökning av anläggningens funktionering bör regelbundet utföras.
Således bör sedimenteringseffekten bestämmas (medelst Imhoffglas) samt
slamrötningsförloppet i röt-kammaren (genom bestämning av pH-värdet).

Slamavtappning:

Slammet i röt-kammaren får ej stiga högre än till 0,1 - 0,3 meter under
slitsen mellan avsättningsbassängen och röt-kammaren. Avtappningen av det
utrötade slammet skall ske långsamt, då annars otillräckligt rötat slam
lätt följer med, och avbrytes omedelbart då illaluktande slam medföljer.
Ung. 1/3 av slammängden bör alltid kvarlämnas för att underlätta den
fortsatta rötningen.

Då avtappning av slam icke sker i rätt tid kommer slammet att stanna i av-
sättningsbassängen, varigenom det friska avloppsvattnet infekteras och
blir illaluktande. Uppehållstiden i avsättningsbassängen minskas dessutom
och slamhalten i det utgående vattnet blir högre.

Det mogna slammet upplägges på slamtorkbädd för avvattning.

För avsättningsbassänger med separata röt-kammare gälla i tillämplig om-
fattning ovanstående anvisningar.

B. Slamavskiljare för lägenheter vid spridd bebyggelse.

För slamavskiljarens fullgoda funktion fordras ovillkorligen, att den till-
ses och sköts med regelbundna mellanrum.

Slamavskiljaren skall inspekteras ett flertal ggr om året. Vid normal be-
lastning och riktigt vald dimension kan beräknas att den behöver tömmas
på slam lämpligen höst och vår. Iakttas en markerad flytslambildning el-
ler onormal funktion i övrigt bör en extra slamtömning ske.

Vid inspektion och skötsel skall försiktighet iakttas, enär giftiga och
lättantändliga gaser kan utvecklas i slamavskiljaren.

Därest slamtömning inte sker i kommunal regi eller på annat kollektivt
sätt, skall det uppfordrade slammet genom fastighetsägarens försorg bort-
föras och komposteras på en härför lämplig plats, där det inte kan förore-
na vattentäakter eller eljest åstadkomma sanitära olägenheter. Slammet bör
täckas med jord och kan efter något halvår användas som jordförbättrings-
medel.

Mariestad den 13 november 1956

DISTRIKTSINGENJÖREN

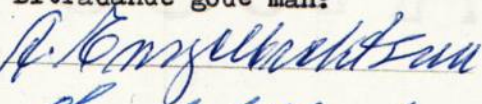
för vatten och avlopp

i Skaraborgs län

Sven Åke Svensson

Sven Åke Svensson

JORDERSÄTTNINGSLÄNGD

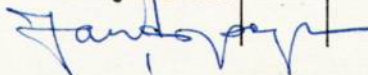
Fastighet och ägare m. m.	Avlopp			Upplag			Summa ersättning kronor
	Areal	Ersättning		Antal	Ersättning		
	m ²	öre/m ²	kronor			kronor	
<u>Värsås socken.</u>							
<u>Månstorp 1:3</u>							
Simon Svensson	400	10	40	500	10	50	90
Värsås den 25 november 1960.							
I tjänsten:							
							
Jan Aspegren							
Lantbruksingenjör.							
Biträdande gode män:							
							
							

KOSTNADSFÖRSLAG

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>Öppna diket A-A1.</u>				
0/000-0/133	133	Grävn. i sandig lera med sten m ³	160	3:-	480	
- " -		Sprängning av sten "	10	30:-	300	
Landsvägsbro- A-A1		Stängsel & avloppets ömse sidor m	360	1:50	540	
		Ersättning enligt jordersättningslängd			90	
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter			90	1500
		<u>Rörledningen A1-A2.</u>				
0/133-0/713	580	Grävn., lägg. o. återfylln. m	580	4:-	2320	
0/713-0/718	5	- " - "	5	5:-	25	
0/718-1/180	462	- " - "	462	3:15	1455	
1/180-1/234	54	- " - "	54	3:70	200	
1/234-1/437	203	- " - "	203	2:45	497	
0/713-0/718		Borttagning av bef. trumma st	1	60:-	60	
1/176-1/180		- " - "	1	40:-	40	
1/354-1/363		- " - "	1	30:-	30	
0/133-0/713		500 mm lantbruksrör m	580	16:-	9280	
0/718-1/180		450 - " - "	462	12:-	5544	
1/180-1/354 o. 1/363-1/437		375 - " - "	248	9:40	2331	
0/713-0/718		800 mm vägrör "	5	60:-	300	
1/354-1/363		400 - " - "	9	30:-	270	
0/133		Utlopp U-1 st	1	60:-	60	
0/288,0/438, 0/478,0/713, 0/718,0/924, 1/180		Brunnar B-1, ∅ 1000 "	7	200:-	1400	
1/354,1/363, 1/437		- " - , ∅ 800 "	3	150:-	450	
		Arbetsledning och oförutsedda utgifter			2438	26700
Summa	1437					28200

Värsås den 25 november 1960.

I tjänsten:

ARBETSBEKRIIVNING.

Innan arbetet påbörjas skall avvägning och utsättning på minst var femtionde meter verkställas genom sakkunnig person.

Vid arbetets utförande iakttages:

- att i grävningstabell angivna djupsiffror och dagbredder är beräknade i förhållande till de avvägda dubbarna;
- att förekommande dikeskrökar ej får göras skarpa, utan bör i möjligaste mån uträtas eller avrundas;
- att vägbana, bebyggd tomt eller trädgård ej utan innehavarens medgivande må användas som upplagsplats för dikesjord;
- att ur öppna avloppet A - A1 uppschaktad jord och sten skall läggas minst 3 m från avloppets södra kant och med en lutning mot detta, icke överstigande 1:1, varjämte öppningar skall anordnas vid sänkor i marken för ytvattnets framsläppande genom upplaget;
- att under arbetstiden vatten ej uppdämmas eller påsläppes så att skada uppstår;
- att rörbrott, ras eller förskjutningar, som till äventyrs inträffa, omedelbart skall avhjälpas och erforderliga förstärkningsåtgärder eller slänthörändringar vidtagas;
- att förefintliga gränsmärken ej må genom arbetet rubbas eller döljas, såvida icke dessförinnan nya märken blivit utsatta genom vederbörlig lantmätarens försorg;
- att förrättningsens fixpunkter icke utan tvingande skäl må förstöras; måste så ske, skall fixpunkten ifråga genom sakkunnig person ersättas med en ny sådan;
- att genomgrävd vägbana snarast möjligt skall återställas i fullgott skick;
- att stängsel skall utföras av djupimpregnerat virke samt med galvaniserad tråd på sätt typritning utvisar;
- att betongrören till företagens rörledningar godkännes endast under förutsättning att de underkastats vederbörande lantbruksingenjörs kontroll och därvid uppfyllt gällande normalbestämmelser ifråga om hållfasthet och täthet;
- att brunnringarna skall vara maskinstampade eller vibrerade;

- att rörläggning skall utföras av vid dylika arbeten van och fullt kompetent person;
- att rörledning ej får täckas, innan läggningen blivit genom lantbruksingenjör eller hans ombud kontrollerad;
- att rörledning ej må läggas direkt på berg eller stora stenar utan i förekommande fall på grusbädd;
- att vid täckning noga tillses, att stenar eller andra hårda föremål ej skadar rören;
- att tegelrörsledningarna skall kopplas medelst betongrör i brunnarna;
- att det första röret för de täckdikesstammar, som beräknas komma att utmynna i en brunn, efter tillsägelse av vederbörande brukare skall inkopplas vid anläggandet av brunnen ifråga;
- att befintliga täckdikesstammar efter anvisning inkopplas vid anläggandet av brunnar och rörledningar;
- att inkopplingar utföres omsorgsfullt så att de ej inkräktar på rörarean, varvid tätas med cementbruk;
- att stenarna kring dagvattenbrunnar ej må vara större än 15 cm;
- att rörfogarna skall grusas, om jorden är så beskaffad att risk för igenslamning föreligger; stenfyllningen kring dagvattenbrunnarna skall då beklädas med grästorv, enris eller granris;
- att rörbro lägges på trärust, om det befinnes att grunden utgöres av dy-, moss-, lös lerjord eller annat icke bärande jordslag;
- att synliga ytor av betonggjutningar skall putsas med cementbruk;
- att styrelsen under arbetets gång skall kontrollera alla betongarbeten;
- att entreprenören ålägges att taga del av bestämmelserna i denna arbetsbeskrivning;
- att huvudfixpunkt för höjdbestämmningen är:

Ett kors inhugget i landsvägsbro över Djuran med höjden + 116,41 m över Sveriges normalnollplan.

Värsås den 25 november 1960.

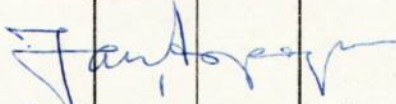
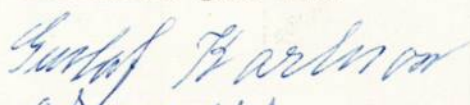
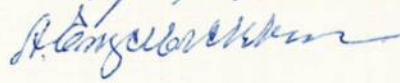
I tjänsten:

Jan Aspegren

Lantbruksingenjör.

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
<u>Värsås socken</u>							
<u>Månstorp 1:3</u>							
Simon Svensson							
<u>Alstringsbåtnad</u>							
åker, lera	1	0.10		1880	2500	620	62
odlingsmark, "	2		0.15	500	2000	1500	225
åker, "	3	0.11		1880	2500	620	68
odlingsmark, "	4		0.10	700	2000	1300	130
åker, "	5	0.37		1750	2500	750	278
" , "	6	0.23		1880	2500	620	143
		0.81	0.25				906
<u>Brukningbåtnad</u>							
0/133-0/243=110 m igenlagt dike, kap. värdet av minskade brukningskostnader inberäknat arealvinst, borttagande av fältkantverkan, olycksfallsrisk m.m.				å 15:- kr/m			1650
0/248-0/438=200 m - " -				" 14:- -"			2800
							4450
						Summa	5356
<u>Ödegärdet 1:3</u>							
Erik Andersson							
<u>Alstringsbåtnad</u>							
åker, lera	7	0.68		1630	2500	870	592
" , "	8	0.29		1380	2500	1120	325
		0.97					917
<u>Brukningbåtnad</u>							
0/478-0/690=212 m igenlagt dike, kap. värdet av minskade brukningskostnader inberäknat arealvinst, borttagande av fältkantverkan, olycksfallsrisk m.m.				å 14:- kr/m			2968
						Summa	3885

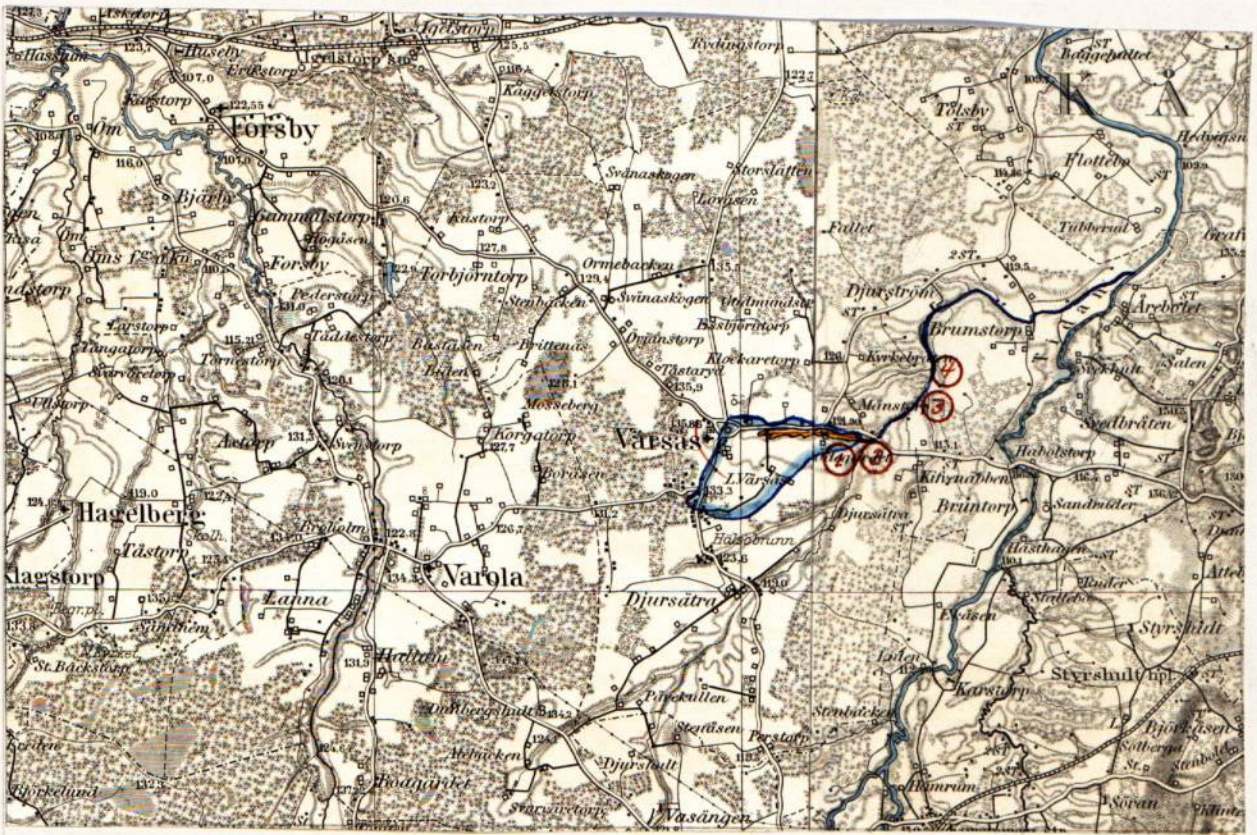
Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
<u>Ödegärdet 1:4-5</u>							
Olof Andersson							
<u>Alstringsbåtnad</u>							
åker, lera	9	0.10		1500	2500	1000	100
" , "	10	0.13		1500	2500	1000	130
" , "	11	0.65		1750	2500	750	488
" , "	12	0.73		1250	2500	1250	913
		1.61					1631
<u>Brukningebåtnad</u>							
0/438-0/478=40 m igenlagt dike, kap. värdet av minskade brukningskostnader inberäknat arealvinst, borttagande av fältkantverkan, olycksfallarisk m.m.				å	6:- kr/m		240
0/690-0/713=23 m	"	"		"	6:-	"	138
0/718-0/924=206 m	"	"		"	14:-	"	2884
							3262
					Summa		4893
<u>Värsås Skattegården 5:4</u>							
Arne Wahlstrand							
<u>Alstringsbåtnad</u>							
åker, lera	13	0.58		2000	2500	500	290
" , "	14	0.63		2250	2500	250	158
" , "	15	0.71		1750	2500	750	533
" , "	16	0.46		1500	2500	1000	460
" , "	17	0.14		1630	2500	870	122
" , "	18	0.11		2000	2500	500	55
bete, "	19		0.05	1980	2200	220	11
		2.63	0.05				1629

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
<u>Brukmingsbåtnad</u>							
0/924-1/180=256 m igenlagt dike, kap. värdet av minskade brukningskostnader inberäknat arealvinst, borttagande av fältkantverkan, olycksfallsrisk m.m.					6 14:- kr/m		3584
1/234-1/354=120 m	-"-	-"-		" 15:-	-"-		1300
1/363-1/437= 74 m	-"-	-"-		" 16:-	-"-		1184
							6568
					Summa		8197
<u>Totalsumma</u>		6.02	0.30				22331
				<u>Alstringsbåtnad</u>			5083
				<u>Brukmingsbåtnad</u>			17248
Värsås den 25 november 1960.							
I tjänsten:							
							
Jan Aspegren Lantbruksingenjör.							
Biträdande gode män:							
 							

KOSTNADSFÖRDELNINGSLÄNGD

Fastighet Ägare m. m.	Sök. o. likst. = S	Båtnad kronor	Fastighets andel i			Samfällighets andel i gemensamma kostnader procent
			för särskild av- delning beräk- nad kostnad kronor	för samfällig- heten beräknad kostnad kronor	samfällig- hetens verk- liga kostnad procent	
1	2	3	4	5	6	7
<u>Värsås socken</u>						
<u>Kloakvattenintresset</u>						
Värsås kommun	S			9712 9100	32.269	
<u>Torrlägningsintresset</u>						
<u>Månstorp 1:3</u>						
Simon Svensson	S	5356		4889 4581	16.245	
<u>Ödegärdet 1:3</u>						
Erik Andersson	S	3885		3546 3323	11.784	
<u>Ödegärdet 1:4-5</u>						
Olof Andersson	S	4893		4467 4185	14.840	seher of
<u>Värsås Skattegården 5:4</u>						
Arne Wahlstrand	S	8197		7483 7011	24.862	
<u>Summa</u>		22331		19100	67.731	
				20185		
<u>Totalsumma</u>				28200	100.000	
				30092		
Värsås den 25 november 1960.						
I tjänsten:						
Jan Aspegren						
Lantbruksingenjör.						
Biträdande gode män:						
Gunnar Karlsson						
A. Öngallertsen						

Översiktskarta.

Skala 1:100 000 .

UTLÅTANDE vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande Månstorp Ödegärdet och Vårsås Skattegården samt avledande av kloakvatten från Vårsås kyrkby i Vårsås socken och kommun av Skaraborgs län.

1. Ändamål, läge och natur.

Företaget, som avser dels fördjupning och igenläggning med rör av befintligt öppet dike för att bereda möjlighet till bättre torrläggning och brukning av vattenskadade marker samt dels avledande av kloakvatten från Vårsås kyrkby, är beläget ca 1 km öster Vårsås kyrka inom nederbördsområde 140. På vidsittande översiktskarta har torrlägningsområdet markerats med gul färg samt vattensamlingsområdets gränser med blå linjer.

Ifrågavarande marker har såvitt kunnat utredas icke tidigare varit föremål för laga syneförrättning.

Enligt bestämmelserna i 8 kap. vattenlagen är företaget att anse såsom kombinerat diknings- och kloakledningsföretag.

2. Företagets omfattning.

Över till utförande ifrågasatta dikessträckor har profil- och sektionsritningar upprättats utvisande förhållandena vid undersökningstillfället, varjämte de härav beroende vattenskadade markerna avfattats på en plankarta. På sätt som framgår av dessa plan- och profilritningar omfattar företaget följande anläggningar:

Öppna diket A - A1 och rörledningen A1 - A2 samt stängsel å ömse sidor av diket A - A1 inberäknat plats för upplagsmassor samt utefter Djurans båda sidor från 20 m uppströms A till landsvägsbron.

Förslag till vatten- och avloppsanläggningar för Vårsås kyrkby har upprättats av Allmänna Ingenjörbyrån, Göteborg. Avloppsvattnet sammanföres därvid till en höggradig reningsanläggning bestående av en slamavskiljare med en efterföljande biologisk damm på sätt närmare utvisas av bifogade ritningsblad AIB nr R 3101-1. Läget framgår även av den upprättade plankartan, där anläggningen är belägen på fastigheten Vårsås Skattegården 5:4.

Enligt förslagsställaren har reningsverket dimensionerats för en framtida anslutning av 300 personer. Avsättningsvolymen i slamavskiljaren uppgår vid fullt utnyttjande till 50 l/p och ytbelastningen till $1,6 \text{ m}^2/\text{m}^3 \text{ t}$ under ett maximidygn. Reningslagunen har i ytan givits måtten $32 \times 77 \text{ m} = 2460 \text{ m}^2$. Vid ett djup av 1,5 m blir volymbelastningen $12,5 \text{ m}^3/\text{p}$ och ytbelastningen $9 \text{ m}^2/\text{p}$ vid fullt utnyttjande.

Anläggningen är ej dimensionerad för anslutning av det inom samhället belägna mejeriet, vilket skall nedläggas år 1961.

Reningsverket har varit i bruk sedan 1956 och framgår det utgående vattnets beskaffenhet vid olika tillfällen av bifogade analysresultat över vattenundersökningar, vilka skett i samarbete med Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avloppsbyrå och Statens Vatteninspektion. Den anslutna folkmängden var därvid exempelvis den 5 mars 1959 110 personer jämte 125 skolelever. Dessutom har utsläpp skett av skölj- och diskvatten från mejeriet till en uppskattad mängd av $25 \text{ m}^3/\text{d}$ eller max. $35 \text{ m}^3/\text{d}$.

Slutligen har provtagningen^{ar} skett i recipienten genom Tidans Vattenvårdsförbund och har analysresultaten även bilagts detta utlåtande. Av dessa framgår även att viss förorening av Djuran föreligger uppströms A.

3. Recipient, nederbördsområde, vattenmängd, dimensionering.

Följande karakteristiska värden har uppskattats för recipienten i nedanstående punkter (se översiktskartan samt bifogade kartor över Djurans vattenavledningsföretag av år 1955).

Läge		1	2	3	4
		(A1)	(A)		
Nederbördsområde	ha	165	2800	3200	3600
Högsta högvattenföring	m^3/s	0,5	7	8	9
Normal	"	0,2	2,0	2,3	2,6
" medelvattenföring	"	0,03	0,20	0,23	0,26
" lågvattenföring	"	0,003	0,010	0,012	0,015
Lägsta	"	0	0	0	0,005

Något fiske eller bad förekommer ej i Djuran.

Vattensamlingsområdet för de olika avloppssträckorna har uttagits å general-

stabens karta och delvis uppgåtts på marken. Storleken har med blått angivits på profilritningen.

Avrinningen ifråga om avlopp för flöden har för rörledningen antagits uppgå till 1,5 liter per sekund och hektar.

På grundval av de sålunda uträknade vattenmängderna har avloppet dimensionerats för möjliggörande av torrläggning till ändamålsenligt djup av all härav beroende mark, tillhörig sökandena.

4. Prövning av kloakvattenutsläppet.

Förslag till reningsanläggningen har tidigare tillställts Fiskeristyrelsens tillsynsavdelning för yttrande, varvid denna den 1 februari 1955 meddelade att "ärendet för närvarande icke föranleder någon åtgärd från styrelsens sida".

Vidare har det i denna förrättning redovisade företaget jämte övriga upplysningar redovisats till Statens Vatteninspektion, som den 18 november 1960 meddelat, att vatteninspektionen ej motsätter sig att företaget kommer till stånd under förutsättning att lämpliga åtgärder vidtages om olägenheter skulle uppkomma i samband med avloppsvattnets behandling och utledande i recipienten. Slutligen har under förrättningens handläggning distriktsingenjören för vatten och avlopp samt hälso- och vårdsmyndigheterna förklarat att de ej har något att erinra mot företaget.

Förslag till upprepning och fördjupning av recipienten Djuran har upprättats år 1955 i samband med syneförrättning enligt vattenlagen, vilken har vunnit laga kraft. Företaget, som är benämnt "Djurans vattenavledningsföretag av år 1955", har ännu ej utförts.

Föreliggande analysresultat utvisar bl.a. att en större mängd växtnäringsämnen än normalt tillföres recipienten, vilket befrämjar vegetation och slambildning i densamma. Det är därför skäligt att kloakvattenintresset deltar i kostnaderna för underhållet av Djuran. Synemännen har därvid ansett att ifrågavarande olägenheter kan begränsas till en sträcka av 1400 m nedströms A, där ett större tillflöde tillstöter (punkt 4 enl. tabellen mom. 3). Underhållskostnaderna har därvid beräknats kunna öka till det dubbla under förutsättning att Djuran upprepats till

de dimensioner, som föreslagits i ovannämnda vattenavledningsföretag. Med hänsyn till att dels en rensning av Djuran nu ej är möjlig utan samtidig fördjupning samt dels Djurans f.n. sumpiga karaktär, finner synemännen att det ur alla synpunkter är önskvärt att ovannämnda vattenavledningsföretag kommer till stånd och föreskriver att det kapitaliserade värdet av andelen i ifrågavarande rensningskostnad eller 7000 kronor skall utbetalas av kloakvattenintresset, d.v.s. Värås kommun till vattenavledningsföretaget, när detta har utfört den föreslagna fördjupningen upp till A eller till annat företag, som utför likvärdig upprensning av Djuran på denna sträcka.

I den händelse vattnet i Djuran på grund av kloakvattenutsläppet ej kan användas till dricksvatten för kreatur, skall kloakvattnet kloreras genom kommunens försorg enligt avgörande och anvisningar från distriktsingenjören för vatten och avlopp, vilken därvid har att samråda med förste provinsialläkaren och länsveterinären.

Synemännen finner därför att något hinder ej föreligger att utsläppa ifrågavarande kloakvatten till Djuran under förutsättning att det beaktas, vad i detta utlåtande föreskrivits.

5. Båtnadsuppskattning.

Den mark, för vilken dikningen medför alstringsbåtnad och som alltså skall ingå i företaget, begränsas på nivåkartan av en streckad svart linje så belägen, att all därutanför liggande mark torde kunna till fullo torrläggas utan hinder av nuvarande vattenförhållanden i till uppgrävning avsedda avloppssträckor.

För utrönande av den genom företaget uppkommande båtnaden har synemännen efter i 7 kap. 22 § vattenlagen stadgade grunder verkställt uppskattning, vars resultat i detalj föreligger i den bilagda värderingslängden. Härvid har hänsyn tagits till såväl alstrings- som bruksbåtnad.

6. Kostnadsfördelning.

Den å plankartan avfattade och enligt värderingslängden förbättrade marken är att anse som en torrläggningssamfällighet, för vilken skäl till uppdelning i olika avdelningar ej förefinnes.

Kostnaderna för företagets utförande skall fördelas på följande sätt:

Kostnaderna för avloppet A - A1 - A2 skall betalas med $\frac{27.600 \times 100}{27.600 + 13.150} =$
 $= 67.731$ procent av torrlägningsintressenterna och $\frac{13.150 \times 100}{27.600 + 13.150} = 32.269$ procent
 av kloakvattenintressenterna motsvarande förhållandet mellan de beräknade kostna-
 derna för dessa intressenter att var för sig åstadkomma samma effekt utan andra
 partens deltagande.

Kloakvattenintressenternas kostnader skall bestridas av Vårsås kommun enligt
 eget åtagande.

Mellan torrlägningsintressenterna skall kostnaderna fördelas på delägarna
 i mån av båtnaden för vars och ens mark. Den sålunda uträknade deltagningsskyldig-
 heten finnes för varje fastighet angiven i kolumn 6 av kostnadsfördelningslängden,
 där den är uttryckt i procent av företagets totalkostnad. I kolumn 5 är det häremot
 svarande beräknade kostnadsbeloppet angivet.

Kostnaderna för underhållet av avloppet A - A1 - A2 skall fördelas efter
 samma grunder, som för färdigställandet angivits.

Kostnaderna för reningsverkets drift och underhåll samt alla kostnader, som
 i framtiden kan uppkomma på grund av kloakvattnets beskaffenhet, skall bestridas
 av Vårsås kommun.

Framtida underhållet av föreskrivet stängsel skall åvila vederbörande mark-
 ägare.

Slutligen har Vårsås kommun önskat få fastställt fördelningen av underhålls-
 kostnaderna för den befintliga ledningen från A2 till reningsdammen med tillhörande
 brunn. Synemännen föreskriver därvid att dessa underhållskostnader skall fördelas
 med hälften på Vårsås kommun och hälften på ägaren till Vårsås Skattegården 5:4.

Kostnaderna för syneförrättningen skall, sedan företaget kommit till stånd,
 fördelas på delägarna efter samma grunder, som för grävningens kostnader angivits.

7. Allmänna intressen.

Några allmänna vägar eller andra allmänna intressen beröres ej.

8. Broar och trummor.

Rörledningen A1 - A2 berör vid sektion 0/713 - 0/718 utfartsvägen för

Ödegärdet 1:4-5 och vid sektion 1/354 - 1/363 utfartsvägen för Värås Lilla 2:18-19. Befintligt vattengenomlopp medger ej ovanförhängande marks torrläggning till erforderligt djup, varför ombyggnad erfordras på sätt framgår av bifogade plan- och profilritningar.

Någon deltagningsskyldighet i framtida underhållet av över avloppen ledande vägovergångar skall ej åvila företaget.

9. Ersättningar och skador.

För mark, som åtgår till öppna avlopps utvidgning och till jordupplag, skall ersättning gäldas med belopp, som finnes angivet i den bilagda jordersättningslängden.

Skador, som under arbetstiden till äventyrs orsakas av företaget, skall till fulla värdet ersättas, därest någon sakägare hos styrelsen framställer yrkande härom inom ett år efter företagets färdigställande. Sådan skada skall då utan dröjsmål genom styrelsens försorg uppskattas av sakkunnig person och därefter omedelbart ersättas. I brist på åsämjande vid val av värderingsman skall uppskattning verkställas av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör eller den, han i sitt ställe sätter.

Den, som genom företaget lider skada eller intrång, som synemännen vid utlåtan-
dets meddelande icke förutsett, är jämlikt 8 kap. 42 § vattenlagen berättigad att framställa anspråk på ersättning för skadan eller intrånget. Sådant anspråk skall, för att kunna upptagas till prövning, anmälas hos vattendomstolen inom fem år från utgången av den för de medgivna arbetenas utförande i utlåandet eller sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden.

10. Vattendomstolsavgift.

Avgift, varom förmäles i 11 kap. 95 § vattenlagen, skulle understiga femtio kronor och skall ej erläggas.

11. Framtida underhåll, recipientundersökningar m.m.

I företaget ingående arbeten och anläggningar skall för framtiden omsorgsfullt underhållas samt rensningar företagas så ofta behovet det påkallar. Varje delägare i företaget har rätt att fordra att den dikessträcka, varav han är beroende, underhålls väl.

Kostnad för rensningsåtgärd, som föranletts av enskild persons åverkan eller försummelse må uttagas av denne.

Uppdämning eller annan åtgärd som hindrar vattnets fria lopp må ej tillåtas eller tålas.

Skötseln av reningsverket skall ske enligt instruktion upprättad av distriktsingenjören för vatten och avlopp.

För att erhålla en fortlöpande kontroll på vattnet i recipienten så att lämpliga åtgärder kan vidtagas om olägenheter skulle uppkomma i samband med avloppsvattnets behandling, skall två vattenprov årligen tagas dels i diket A - A1 ca 100 m nedströms rörutloppet, dels i minst tre punkter i Djuran nämligen 200 m uppströms vägbron Vårsås - Hjo, invid samma bro samt ca 600 m nedströms nämnda bro men uppströms bebyggelsen på Månstorp 1:5. De två förstnämnda provtagningspunkterna i Djuran sammanfaller med motsvarande punkter i Tidans Vattenvårdsförbunds recipientundersökningar. Proven skall tagas sommartid med minst en månads tid emellan. De första två åren efter det företaget är utfört skall emellertid tre årliga provserier tagas i nämnda punkter, varav en vintertid då dammen är isbelagd. Samtliga provtagningar bör göras vid lägre vattenföringar. Analyser och anteckningar skall göras i första hand beträffande följande värden:

Provtagningsdatum och -tid

Väderlek vid provtagningen

Vattentemperatur

Ungefärlig vattenföring

Vätejonkoncentration (pH)

Permanganatförbrukning

Biokemisk syreförbrukning BS 5d 20° C

Syrgasmättning

Halt av kväve (totalt)

" " fosfor

Antal coliforma termotoleranta bakterier, glykos 45° 24 h

" " " " , membranfilter 45° 24 h

" agarbakterier 37° 24 h.

Fortlöpande provningar för kontroll av reningsdammens funktion skall göras minst en gång varje kvartal och i första hand sammanfalla med tidpunkterna för recipientundersökningarna, varvid samma undersökningsprogram skall gälla, som för dessa. Prov skall därvid tagas på det från dammen utgående vattnet.

Distriktsingenjören för vatten och avlopp har att avgöra om ovannämnda provtagningar bör utökas eller kan minskas, vilket senare dock ej får ske förrän efter det fem år förflutit sedan företaget är fullbordat.

Kommunen skall låta ombesörja ifrågavarande provtagningar och analyser, vilka samtliga skall meddelas distriktsingenjören.

12. Anslutning av kloakvatten.

Om någon utanför den allmänna vatten- och avloppsanläggningens verksamhetsområde önskar leda kloakvatten till företagets avlopp må detta medgivas på villkor, som bestämmes av företagets styrelse och i samråd med inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör.

13. Arbetsbeskrivning, fixpunkter.

Detaljerade uppgifter över den föreslagna anläggningens utformning återfinnes i bifogade arbetsbeskrivning och kostnadsförslag samt på upprättade plan- och profilritningar jämte typritningar.

Fixpunktsförteckning återfinnes i arbetsbeskrivningen.

Det använda höjdsystemets nollplan sammanfaller med Sveriges normalnollplan.

14. Organisation.

Företagets angelägenheter skall handhas av en styrelse, bestående av en eller flera ledamöter, som väljes på allmänt sammanträde med delägarna, varvid en skall representera kloakvattenintressenterna.

Styrelsen åligger:

att ombesörja företagets utförande samt kontrollera entreprenörs arbete, i den mån så befinnes erforderligt med biträde av sakkunnig person,

att tillse att företagets anläggningar alltid hålles i fullgott skick samt ombesörja rensnings- och underhållsarbeten,

att i mån av behov verkställa uttaxeringar på sätt närmare i 3 kap. 20 § vattenlagen stadgas,

att över inkomster och utgifter föra ordentliga till riktigheten styrkta räkenskaper,
~~varvid kostnader för olika samfälligheter skall bokföras var för sig,~~

att kalla delägarna till sammanträde då så befinnes erforderligt,

att tillse att det vid sammanträdet föres protokoll.

Delägarnas bestämmanderätt över företagets angelägenheter utövas på sammanträde, där varje delägare har rösträtt efter sitt delaktighetstal med den begränsning, som föreskrives i 3 kap. 22 § vattenlagen. Kallelse till sammanträde skall skriftligen delgivas samtliga delägare minst en vecka före sammanträdet.

I övrigt hänvisas till de bestämmelser, som närmare framgår av 7 kap. 61-65 §§ vattenlagen.

15. Allmänna bestämmelser.

Jämlikt föreskrifterna i 10 kap. 62 § vattenlagen får synemännen i fråga om företaget ytterligare bestämma:

att det skall, därest sökandena önskar fullfölja detsamma, utföras i fullständig överensstämmelse med bestämmelserna i detta utlåtande med därtill hörande ritningar och handlingar,

att arbetena må begynna så snart detta utlåtande vunnit laga kraft, samt bör vara bragta till slut före utgången av år 1966,

att företaget skall anses fullbordat, när det avsynats och godkänts av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör samt

att det skall benämnas Värsås diknings- och kloakledningsföretag av år 1960.

16. Besvärshänvisning.

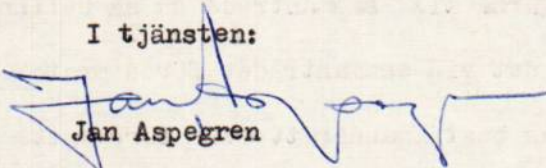
Talan mot förrättningen och detta utlåtande må föras vid Västerbygdens vatten-domstol, adress Vänersborg, till vilken besvären med iakttagande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § vattenlagen skall vara ingivna inom sextio dagar från nedanstående datum.

17. Verkställighet.

Jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 8 kap. 38 § (sista) stycket skall detta utlåtande underställas vattendomstolens prövning.

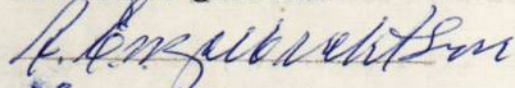
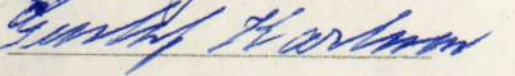
Värsås den 25 november 1960.

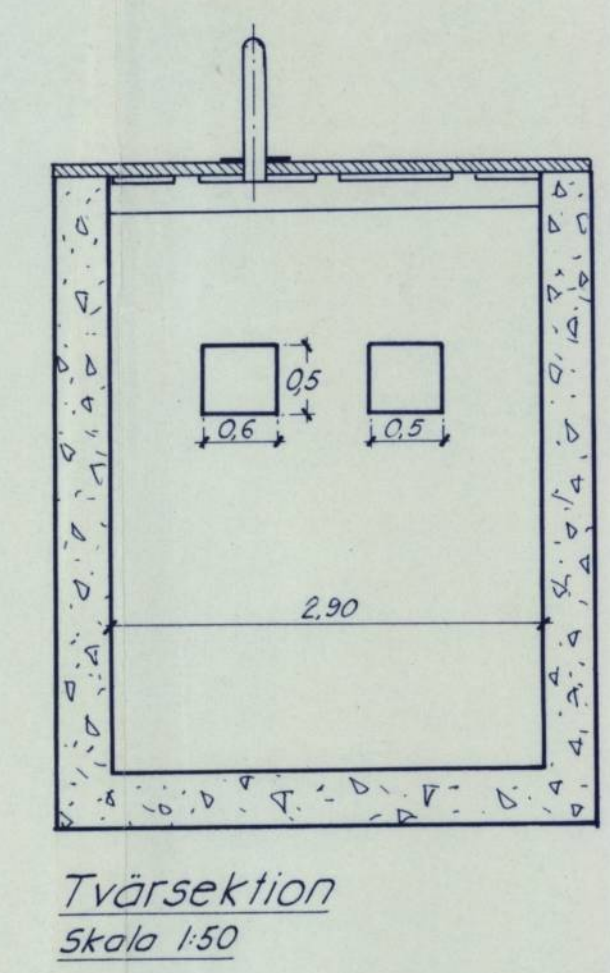
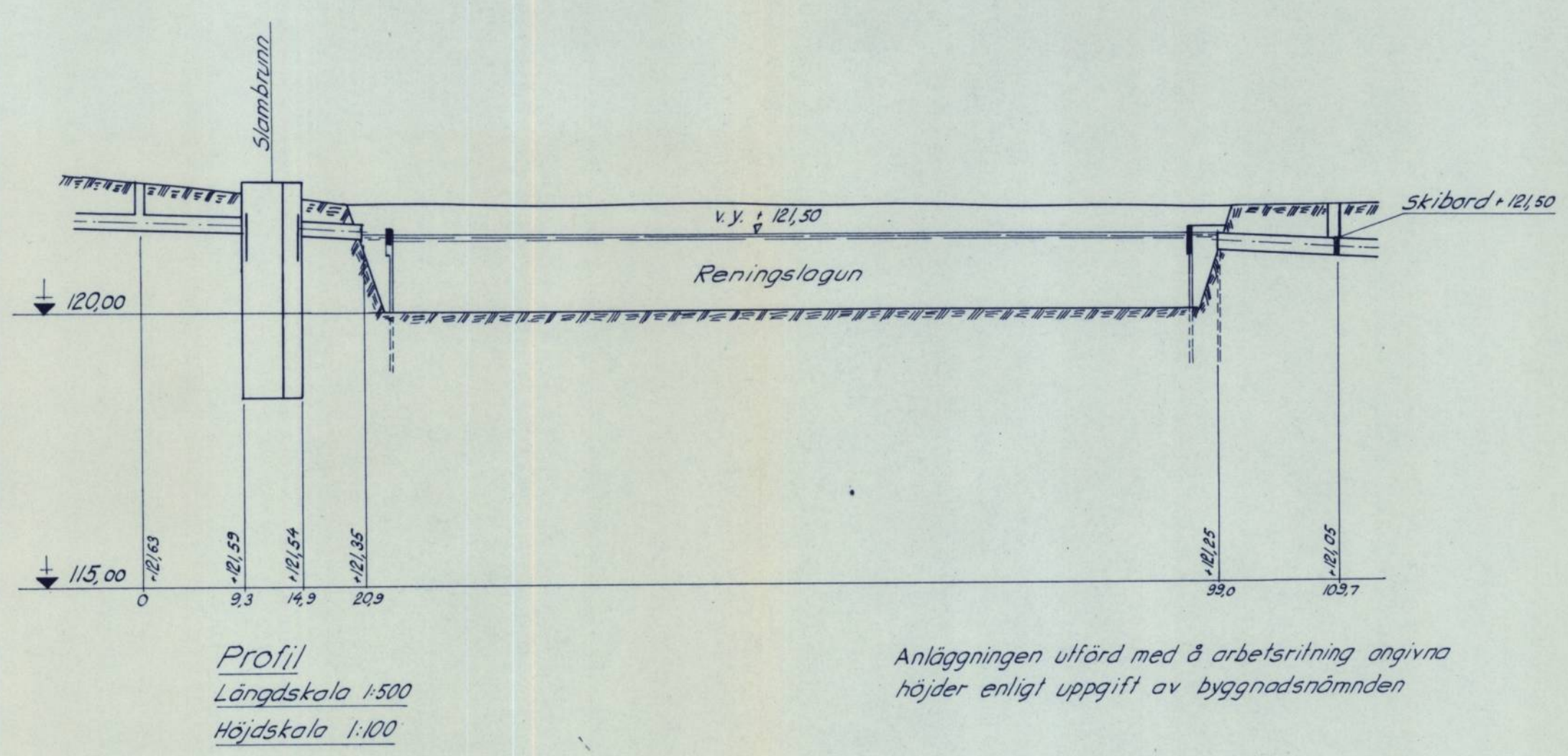
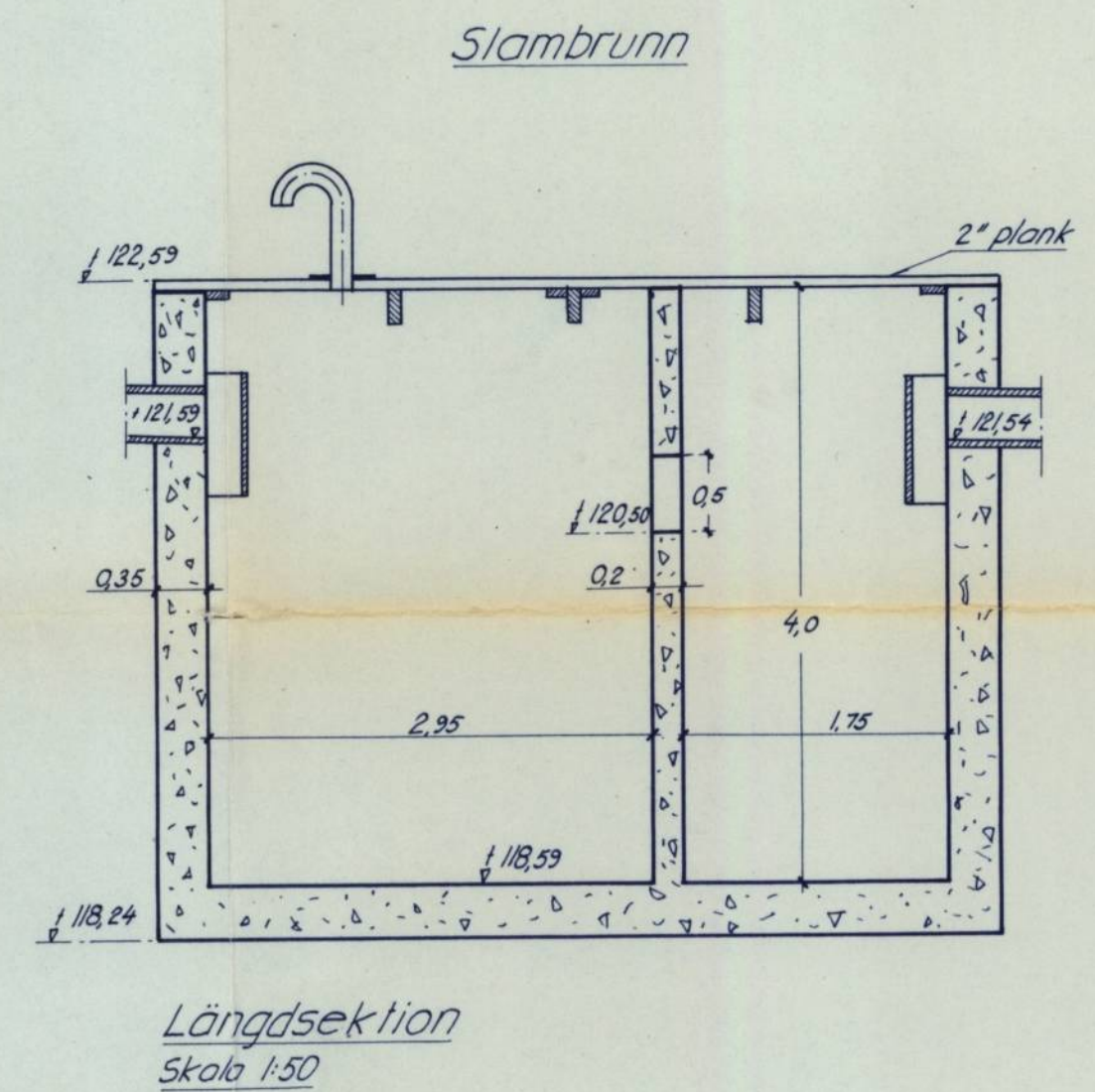
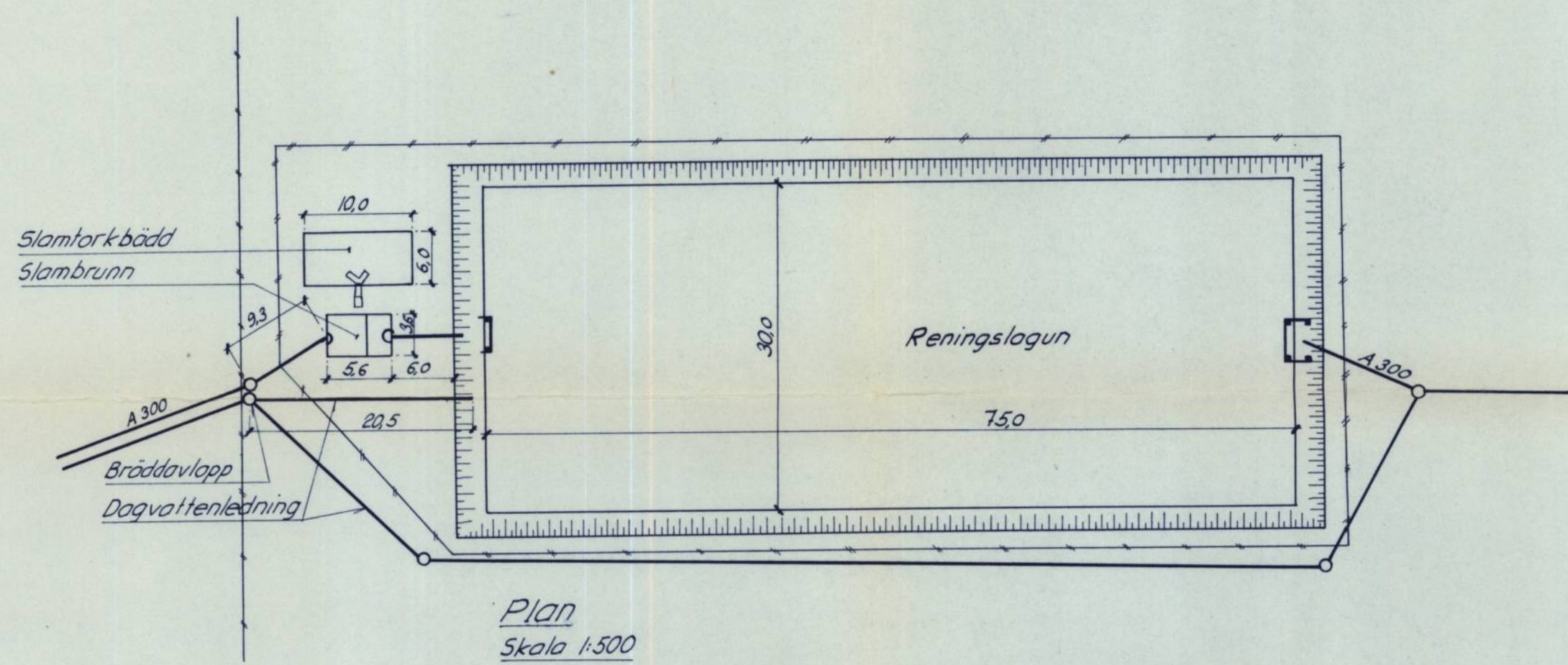
I tjänsten:

Jan Aspegren

Lantbruksingenjör.

Biträdande gode män:

Anläggningen utförd med å arbetsritning angivna
höjder enligt uppgift av byggnadsnämnden

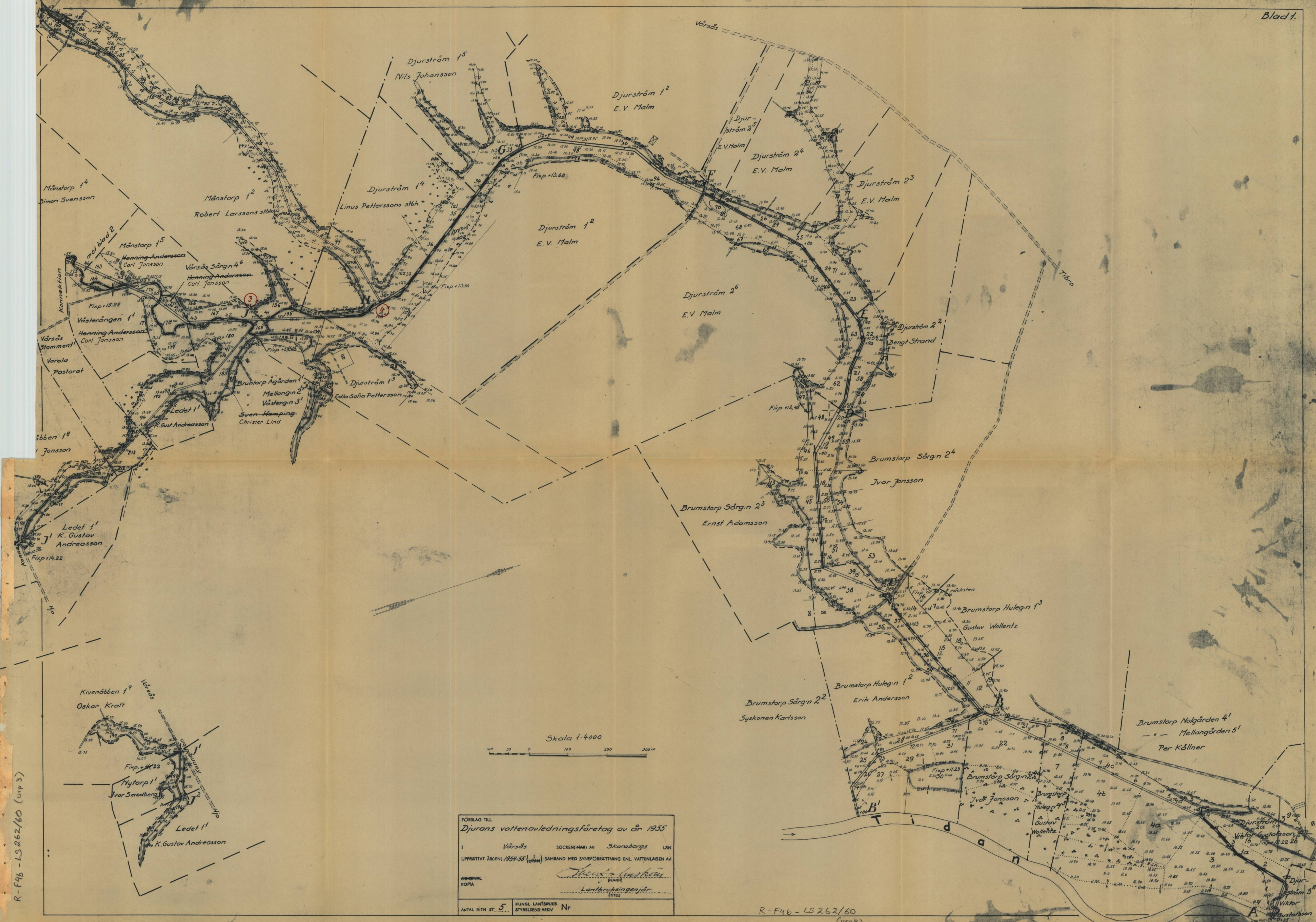
VÄRSÅS
RENINGSANLÄGGNING

REVISIONSRITNING

K	R	B.B.	G	SKALA	1:500, 1:100, 1:50	DEN	23-1	1957
							LITTERA	
							RITNING NR	R3101-1

ALLMÄNNA INGENJÖRSBYRÅN AB

R-F4b-LS 262/60 (urp 2)

FÖRSLAG TILL
Djurans vattenavledningsföretag av år 1935

I Vörå SÖCKEN (NMR) AV Skaraborgs LÄN

UPPRÄTTAT ÅR 1935 (1935) SAMBAND MED SYNEFÖRRÄTTNING ENL. VATTENLAGEN AV

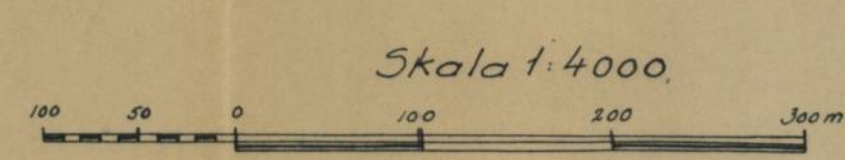
ORIGINELL KÖPIA

ANTAL RITN ST. 5 KUNGL. LANTBRUKS STYRELSENS ARKIV Nr

Lantbruksingenjör

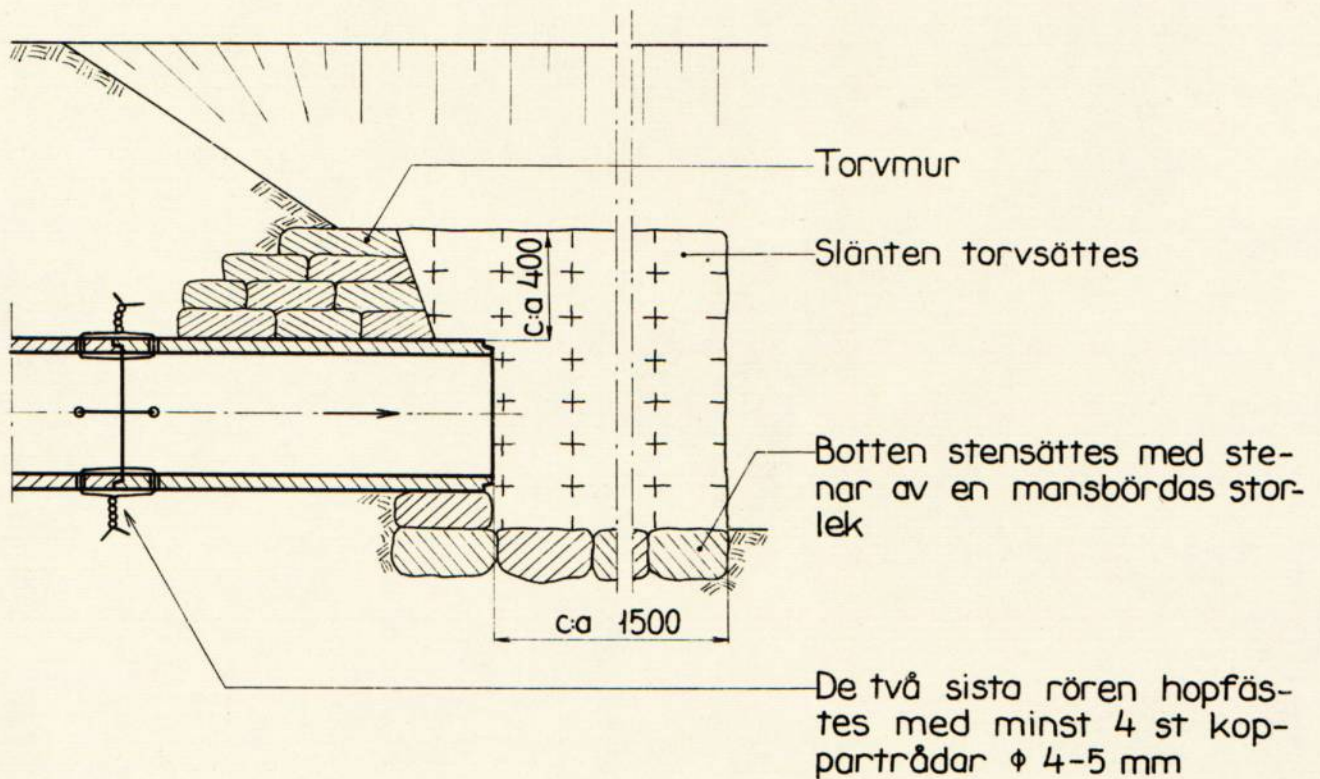
R-F46-LS262/60 (up 3)

R-F46-LS262/60 (up 3)

Skala 1:4000.

R-F4b-LS 262/60 (урпч)

Mått i mm

